

TRUNG TÂM THƯ VIỆN VÀ TRI THỨC SỐ: GÓP PHẦN KIẾN TẠO HỆ SINH THÁI SỐ THÔNG MINH TẠI ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

Ngày 14/2/2022 đã diễn ra Lễ kỷ niệm 25 năm thành lập Trung tâm TT-TV, ĐHQG Hà Nội (14/2/1997 - 14/2/2022), công bố đổi tên thành “Trung tâm Thư viện và Tri thức số” và động thổ công trình “Không gian, tòa nhà Trung tâm Thư viện và Tri thức số” tại Hòa Lạc.

Tới dự buổi lễ có Phó Giám đốc ĐHQG Hà Nội Phạm Bảo Sơn; ông Phạm Quốc Hùng- Vụ trưởng Vụ Thư viện, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; ông Nguyễn Hữu Giới- Chủ tịch Hội Thư viện Việt Nam; ông Nguyễn Huy Chương- Chủ tịch Liên chi hội Thư viện các trường đại học khu vực phía Bắc, nguyên Giám đốc Trung tâm TT-TV ĐHQG Hà Nội; cùng đại diện lãnh đạo các cơ quan TT-TV trong cả nước; đại diện lãnh đạo Văn phòng, các Ban chức năng, đơn vị thành viên và trực thuộc ĐHQG Hà Nội.

Được thành lập vào ngày 14/02/1997 theo Quyết định số 66/TCCB ngày 14/02/1997 của Giám đốc ĐHQGHN trên cơ sở hợp nhất 03 thư viện: Trường ĐH Tổng hợp Hà Nội, Trường ĐH Sư phạm Hà Nội I và Trường ĐH Sư phạm Ngoại ngữ Hà Nội với chức năng lưu giữ, quản lý thông tin, tư liệu và thư viện phục vụ công tác đào tạo, nghiên cứu khoa học. Đến nay, sau chặng đường 25 năm xây dựng và phát triển, Trung tâm đã vượt qua được những khó khăn, thách thức ban đầu và có nhiều đóng góp cho sự nghiệp giáo dục, đào tạo chất lượng cao cũng như sự phát triển chung của ĐHQGHN. Đồng thời, Trung tâm cũng đã khẳng định được vị thế của mình không những trong hệ thống thư viện đại học Việt Nam mà còn trên thế giới.

Ngày 14/2/2022, Giám đốc ĐHQGHN đã ký Quyết định số 316/QĐ-ĐHQGHN đổi tên Trung tâm TT-TV thành Trung tâm Thư viện và Tri thức số.

Tại buổi lễ, Giám đốc Trung tâm Thư viện và Tri thức số Nguyễn Hoàng Sơn đã điểm lại quá trình xây dựng và phát triển của Trung tâm được chia làm 4 giai đoạn. Giai đoạn 1 (trước 1997): Thư viện truyền thống; Giai đoạn 2 (từ năm 1997 - 2010): Thư viện tự động hóa; Giai đoạn 3 (từ năm 2010 đến 2020): Thư viện số (tập trung phát triển hạ tầng công nghệ thông

tin, tăng cường nguồn lực thông tin điện tử, từng bước hoàn thiện thư viện số); Giai đoạn 4 (từ năm 2020-2025): tập trung chủ yếu vào Trung tâm Thư viện Tri thức số: quản trị tri thức số, công nghệ 4.0, dữ liệu lớn, biến dữ liệu thành tri thức, các dịch vụ quản trị tri thức, kiến tạo hệ sinh thái đổi mới sáng tạo...

Trong 25 năm xây dựng và phát triển, đến nay Trung tâm đã xây dựng được nguồn lực thông tin phong phú, đa dạng và chất lượng cao đáp ứng hầu hết các chương trình đào tạo của ĐHQG Hà Nội, với 151.380 học liệu số; 33.433 luận án, luận văn; 2.000 kết quả đề tài nghiên cứu khoa học; 48.212 học liệu số khác (khóa luận, kỹ yếu,...); Cơ sở dữ liệu điện tử trực tuyến (SpringerLink, ScienceDirect, Bookboon, WorldScientific, MathSciNet,...) với gần 53.000 sách điện tử; 4.100 tạp chí với hàng trăm ngàn bài; số lượng tài liệu in: 114.000 tên sách; 400 tên báo, tạp chí. Trung tâm cũng cán mốc hơn 31.541.139 lượt tương tác với thư viện, tăng 33,45% so với 2020; 92% lượng bạn đọc hài lòng với dịch vụ thư viện; tổ chức thành công cuộc thi Đại sứ Văn hóa đọc năm 2020, 2021; duy trì vị trí số 1 Việt Nam và xếp thứ 49/3.751 kho thư viện số nội sinh toàn cầu Webometrics (tăng 767 bậc so với tháng 1/2015) và đồng thời tăng hạng xếp thứ 60/3885 tất cả các kho tài nguyên số toàn cầu. Kho tài nguyên nội sinh của ĐHQGHN đã tăng 767 bậc và đã phản ánh tốc độ chuyển đổi số rất nhanh của ĐHQGHN về lĩnh vực số hóa học liệu và chuyển đổi số thư viện VNU-LIC trong hơn 6 năm qua.

Với những kết quả đã đạt được trong 25 năm qua, Trung tâm đã được nhận được nhiều phần thưởng cao quý như: Huân chương lao động hạng Ba của Chủ tịch nước, Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, 17 lần đạt danh hiệu Tập thể lao động xuất sắc cấp ĐHQG Hà Nội, 16 lần nhận Bằng khen của Giám đốc ĐHQG Hà Nội, 02 lần nhận cờ thi đua của ĐHQG Hà Nội. Các tổ chức Công đoàn và Đoàn Thanh niên cũng liên tục nhận được các danh hiệu thi đua do Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Công đoàn Giáo dục Việt Nam, Công đoàn ĐHQG Hà Nội, Ban Chấp

hành TW Đoàn, Đoàn Thanh niên ĐHQG Hà Nội trao tặng. Nhiều tập thể, cá nhân đã vinh dự được tặng thưởng các danh hiệu cao quý của Đảng, Nhà nước và Chính phủ, nâng cao bề dày thành tích của Trung tâm.

Trong giai đoạn phát triển tiếp theo, phát huy những thành tích đã đạt được, Trung tâm quyết tâm triển khai nhanh với chất lượng, hiệu quả tốt nhất nhằm sớm đạt mục tiêu đề ra, trở thành “Trung tâm Tri thức số - Digital Knowledge Hub”. Trung tâm Tri thức số sẽ đáp ứng nhu cầu phát triển ĐHQG Hà Nội trong giai đoạn mới, lấy chuyển đổi số, số hóa học liệu, phát triển công nghệ 4.0, quản trị dữ liệu số - thông tin số - tri thức số để kiến tạo hệ sinh thái số thông minh - sáng tạo, góp phần quan trọng để đưa ĐHQG Hà Nội trở thành đại học thuộc nhóm 100 đại học hàng đầu châu Á và 500 đại học hàng đầu thế giới (2020-2025).

Toà nhà Thư viện và Tri thức số được xây dựng là một trong những công trình thiết yếu được xây dựng để đón sinh viên tới Hoà Lạc học tập năm 2022 trong khi chuẩn bị xây dựng tổ hợp Trung tâm Thư viện và Tri thức số - công trình được xây dựng bằng nguồn vốn tín dụng của World Bank dự kiến hoàn thành năm 2025 tại Hòa Lạc. Công trình “Không gian, toà nhà Trung tâm Thư viện và Tri thức số” khởi công gồm 02 toà nhà chính hình chiếc lá, trong đó toà nhà thư viện có diện tích 200m² dành cho sinh viên, giảng viên, nhà khoa học; toà nhà điều hành có diện tích 200m² dành cho cán bộ quản lý và nhân viên của Trung tâm. Công trình cũng bao gồm phòng họp hội thảo và các khu tiện ích, dịch vụ như: không gian cà phê thư giãn đọc sách, siêu thị cho sinh viên,...

Vụ trưởng Vụ Thư viện, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Phạm Quốc Hùng cho biết, các giai đoạn phát triển của Trung tâm là quá trình cố gắng, phấn đấu hết mình của đội ngũ các thầy cô giáo và cán bộ, nhân viên làm công tác TT-TV. Trong thời gian tới, hệ thống dữ liệu tri thức số của Trung tâm sẽ hòa nhập vào công cuộc chuyển đổi số của đất nước, góp phần phát triển tri thức, lan toả văn hóa đọc, truyền lửa nghiên cứu khoa học, học tập cho thế hệ trẻ.

Tại buổi lễ, Phó Giám đốc ĐHQG Hà Nội Phạm Bảo Sơn đánh giá cao và biểu dương Trung tâm vì đã có nhiều đóng góp tích cực đối với sự phát triển của ĐHQG Hà Nội. Điều này một lần nữa khẳng định “Trong một trường đại học, thư viện được xem như biểu tượng của tri thức”. Việc chuyển đổi số theo mô hình Trung tâm Thư viện và Tri thức số thể hiện quyết tâm chuyển đổi số mạnh mẽ trong các hoạt động của ĐHQG Hà Nội trên lộ trình trở thành đại học số, đại học thông minh.

Phó Giám đốc ĐHQG Hà Nội Phạm Bảo Sơn nhấn mạnh, để xây dựng và phát triển đại học số, tất cả các đơn vị thành viên và trực thuộc ĐHQG Hà Nội cần phải cùng đồng bộ thực hiện chuyển đổi số nhanh và mạnh mẽ trên nền tảng công nghệ 4.0. Đối với Trung tâm Thư viện và Tri thức số sẽ tiếp tục phát triển nguồn tài nguyên thông tin; nâng cao các sản phẩm dịch vụ thông tin hướng đến cá thể hóa người dùng; đặc biệt trên phương diện phục vụ, hỗ trợ của thời đại kỹ thuật số ngày càng hiện đại, ngày càng hiệu quả để đáp ứng được những yêu cầu đòi hỏi cao của một đại học nghiên cứu như ĐHQG Hà Nội.